

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Данилюк Валерій, Назарова Інна

Національний університет харчових технологій

Анотації:

У статті проаналізовано ситуацію з формування професійно важливих якостей в студентів вищих навчальних закладів на заняттях з фізичного виховання. Наведено результати досліджень, які свідчать про невідповідність психофізичних якостей випускників вищих навчальних закладів сучасним вимогам професійної діяльності. Розкрито наявні суперечності між вимогами професії та рівнем професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів вищої школи, відсутність в них знань щодо засобів удосконалення професійно важливих якостей засобами професійно-прикладної фізичної підготовки. Доведено важливість занять професійно-прикладною фізичною підготовкою з метою формування необхідних професійних умінь та навичок, збереження здоров'я, покращення працездатності та формування мотивації до занять. Доведено, що виконуючи певні завдання з фізичної підготовки, перевагу необхідно надавати тим засобам, які формують життєво необхідні рухові вміння і навички прикладного та професійного характеру. Окрім того, вказано, що слід добиватись якомога більш різностороннього розвитку фізичних здібностей, пов'язуючи їх з формуванням активної життєвої позиції, свідомого і відповідального ставлення до праці та зміцнення здоров'я молодого покоління. На рівні перспектив подальшого дослідження виокремлено проблему створення конкретних типових програм професійно-прикладної фізичної підготовки з певних спеціальностей, для різних груп професій засобами фізичної культури та видами спорту, широке їх використання в навчально-виховному процесі з фізичного виховання.

Ключові слова:

вищий навчальний заклад, професійно важливі якості, професійні здібності, фізичні якості, професійно-прикладна фізична підготовка, фахівець, професія, працездатність, фізичне виховання, спорт, студент.

Actual problems of professional and applied physical training of students of higher educational institutions of Ukraine.

The article analyzes the situation regarding the formation of professionally important qualities in students of higher educational institutions at physical education classes. The results of researches which testify to inconsistency of psychological qualities of graduates of higher educational institutions with modern requirements of professional activity are given. The existing contradictions between the requirements of the profession and the level of professional-applied physical fitness of students of higher education are revealed, and there is no knowledge about means of improving professional qualities by means of vocational and applied physical training. It is proved the importance of vocationally applied physical training in order to create the necessary professional skills and abilities, to preserve health, improve the ability to work and form motivation for occupations. It is proved that by fulfilling certain tasks of physical training, the preference should be given to those means that form vital motor skills and applied and professional skills. In addition, it was indicated that the most diversified development of physical abilities should be achieved, associating them with the formation of an active life position, a conscious and responsible attitude to work and the strengthening of the health of the younger generation. At the level of perspectives of further research, the problem of creating specific standard programs of professional-applied physical training in certain specialties, for various groups of occupations by means of physical culture and sports, and their wide use in the educational process of physical education is singled out.

higher education institution, professionally important qualities, professional abilities, physical qualities, vocational and applied physical training, specialist, occupation, working capacity, physical education, sport, student.

Актуальные проблемы профессионально-прикладной физической подготовки студентов высших учебных заведений Украины.

В статье проанализирована ситуация по формированию профессионально важных качеств у студентов высших учебных заведений на занятиях по физическому воспитанию. Приведены результаты исследований, свидетельствующие о несоответствии психофизических качеств выпускников высших учебных заведений современным требованиям профессиональной деятельности. Раскрыто имеющиеся противоречия между требованиями профессии и уровнем профессионально-прикладной физической подготовленности студентов высшей школы, отсутствие в них знаний о средствах совершенствования профессионально важных качеств средствами профессионально-прикладной физической подготовки. Доказана важность занятий профессионально-прикладной физической подготовкой с целью формирования необходимых профессиональных умений и навыков, сохранение здоровья, улучшение работоспособности и формирования мотивации к занятиям. Доказано, что выполняя определенные задания по физической подготовке, предпочтение необходимо предоставлять тем средствам, которые формируют жизненно необходимые двигательные умения и навыки прикладного и профессионального характера. Кроме того, указано, что следует добиваться как можно более разностороннего развития физических способностей, связывая их с формированием активной жизненной позиции, сознательного и ответственного отношения к труду и укрепления здоровья молодого поколения. На уровне перспектив дальнейшего исследования выделены проблему создания конкретных типовых программ профессионально-прикладной физической подготовки по определенным специальностям, для различных групп профессий средствами физической культуры и видами спорта, широкое их использование в учебно-воспитательном процессе по физическому воспитанию.

высшее учебное заведение, профессионально важные качества, профессиональные способности, физические качества, профессионально-прикладная физическая подготовка, специалист, профессия, работоспособность, физическое воспитание, спорт, студент.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси та науково-технічний прогрес, що відбуваються в усіх сферах суспільного життя, зумовлюють постійне зростання вимог до забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Це призводить до

подальшої інтенсифікації й ускладнення процесу навчання в загальноосвітніх школах та вищих навчальних закладах. Обсяг засвоєння інформації, який щороку збільшується, вимагає від молоді великих психічних напружень і фізичних зусиль. З іншого боку, високий рівень сучасної техніки й технологій, постійне підвищення інтенсивності людської діяльності потребує відповідної підготовленості самої людини. Наукові дослідження Н.В. Кузьміної (1993), О.В. Петуніна (1996), Ю.М. Шкретія (1996) переконують, що головною метою навчання студентів у вищому навчальному закладі є формування їх готовності до професійної діяльності.

І. І. Галімска (2017) зазначає, що на сьогодні пріоритетним завданням вищої освіти є формування нової генерації фахівців, здатних на основі інтеграції загальнолюдських і професійних цінностей реалізовувати в професії індивідуальний спосіб життєдіяльності, орієнтуватися на сучасні технології, напрацьовувати власну стратегію професійної діяльності, реально оцінювати свої можливості та нести відповідальність за результати своєї праці [2, с. 5].

І.О. Цар зазначає, що серед багатьох завдань які має вирішити вища школа, основним завданням вищої професійної педагогічної освіти є підготовка конкурентноздатних спеціалістів вищої кваліфікації [9]. Окрім високих професійних здібностей вони мають бути фізично підготовленими, працездатними і здоровими.

З наведених тверджень випливає, що рівень працездатності, стан здоров'я і навіть професійне майбуття студентів значною мірою залежать від ефективності, зокрема, їх фізичного виховання, особливо одного з її розділів – професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП) [3; 10]. Адже, як відомо, система фізичного виховання, сприяючи вирішенню освітніх, оздоровчих і виховних завдань за допомогою професійно-прикладної фізичної підготовки, адаптує студентів до навчально-професійної діяльності, формує необхідні уміння і навички (Л.П. Матвеев, 1991; В.І. Ільїнич, 2002; Н.В. Решетников, Ю.Л. Кислицин, 2002) [1]. Але результати досліджень А.В. Домашенко, 2003; О. Підлесний, 2007 та інших свідчать про невідповідність психофізичних якостей випускників ВНЗ сучасним вимогам професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні й зарубіжні науковці (Д.І. Лавріненко, 2003; М. Арзамасцев, 2004; Ю. Євсєєв, 2005; С. Халайджі, 2005; Т. Тарасеня, 2008) зазначають, що традиційна система фізичного виховання не в змозі ефективно впливати на розвиток індивідуальних фізичних здібностей, формування професійно-прикладних рухових умінь та навичок студентів [1].

Багатьма вченими й фахівцями (М.Я. Віленський, 1982, 1987, 2002; Т.Ю. Круцевич, 2003; А.О. Єгоричев, 2003; О.О. Яременко, О.Д. Дубогай, 2005, О.В. Церковна, 2007; І.Г. Бондаренко, 2009; Л.П. Пилипей, 2011) піднімається питання про необхідність застосування заходів для зростання не тільки професійних знань, але й комплексної психофізіологічної готовності до майбутньої трудової діяльності через формування професійно важливих якостей засобами професійно-прикладної фізичної підготовки [10].

З огляду на це, завчасна підготовка молоді до обраної професійної діяльності стала предметом пильної уваги як фахівців фізичного виховання, так і організаторів виробництва, працівників народної освіти (М.Я. Віленський, 1987; М.В. Акімов, 1993; Г.Е. Іванова, 2000; О.І. Камаєв, 2007). Визнання важливості й необхідності професійно-прикладної фізичної підготовки у системі фахової освіти надає ще більшої відповідальності теоретикам і практикам фізичного виховання за якість досліджень, що проводяться у цьому напрямку (В.І. Ільїнич, 1990; В.А. Антікова, 1996; Ж.В. Петрочко, 2001; В.Л. Волков, 2004; Р.Т. Раєвський, С.М. Канішевський, 2010; Л.П. Пилипей, 2011–2012).

Значну увагу науковці приділяють засобам професійно-прикладної фізичної підготовки, вибір яких здійснюється з урахуванням принципів максимальної реалізації і забезпечення комплексності вирішення завдань профільованого фізичного виховання.

С.К. Городілін, В.В. Руденик, 2002, зазначали, що формуванню професійно необхідних психофізичних якостей можуть сприяти прикладні види спорту.

Незважаючи на численні дослідження, присвячені вдосконаленню системи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів які навчаються за різними спеціальностями, формуванню в них професійно важливих якостей, вирішення проблеми підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності в ВНЗ засобами фізичного виховання не знайшло належного вирішення. Засоби ППФП недооцінюються у формуванні професійно важливих якостей у сучасній практиці роботи ВНЗ, про що свідчать аналіз навчальних програм з фізичного виховання, практичне проведення занять з фізичного виховання у різних ВНЗ, які проаналізовані авторами, опитування викладачів і студентів. Тому, наявність суперечностей між вимогами професії та рівнем професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів ВНЗ, відсутність в них знань щодо засобів удосконалення професійно важливих якостей засобами ППФП зумовили необхідність проведення нашого дослідження.

Мета статті – проаналізувати та виявити актуальні проблеми професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів України.

Організація та методи дослідження. В ході проведення аналітичного дослідження нами використовувалися наступні методи: аналіз літературних джерел, Інтернет-ресурсів; педагогічні спостереження; структурно-логічний аналіз; опитування; методи теоретичного аналізу та узагальнення для виявлення впровадження ППФП в навчально-виховний процес з фізичного виховання.

Результати дослідження та їх обговорення з викладом основного матеріалу. Впровадження професійно-прикладної фізичної підготовки у практику фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів, робітників та інженерів промислових підприємств створює передумови для скорочення строків професійної адаптації, підвищення професійної майстерності, досягнення високої професійної працездатності й продуктивності праці. Адже ППФП ефективно сприяє зміцненню здоров'я, підвищенню стійкості до захворювань, зниженню травматизму (С.А. Полієвський, 1989; С.А. Савчук, 2002). На думку вчених (О.В. Петуніна, 1996; Ю.М. Шкрєбтія, 2000; В.С. Ашаніна, Ж.Л. Козіної, 2007) професійна готовність майбутніх фахівців характеризується інтегративним станом особистості, що поєднує оптимальну систему потреб, мотивів і здатностей, знань, умінь, навичок, тобто того, що становить професійні якості фахівця і його відношення до професійної діяльності [10].

На заняттях з фізичного виховання слід впроваджувати професійно-прикладну фізичну підготовку, яка має бути диференційована залежно від вимог майбутньої спеціальності. Адже професійна спрямованість педагога-мовника відрізняється від економіста, художника, редактора чи повара. Специфічні особливості кожної професії необхідно враховувати при вирішенні завдань професійно-прикладної фізичної підготовки.

Як зазначає Р. Т. Раєвський, процес ППФП студентів передбачає вирішення наступних виховних, освітніх та оздоровчо-розвивальних завдань [7]:

- виховання глибокого інтересу до професії;
- мотивація на досягнення належного рівня професійної працездатності;
- формування інтересу до занять ППФП;
- зміцнення здоров'я, підвищення рівня функціонування органів і систем організму, що зазнають найбільшого навантаження в процесі професійної діяльності;
- формування професійно важливих фізичних, психічних, моральних, інтегральних якостей особистості, розумових та рухових навичок і вмінь, необхідних для успішного виконання професійних функцій;
- оволодіння системою спеціальних знань і вмінь, що сприяють практичному втіленню ППФП на всіх етапах оволодіння професією;

- залучення студентів до процесу активного фізичного вдосконалення з урахуванням вимог власної майбутньої праці за спеціальністю.

Зауважимо, що більшість із вищевказаних завдань ППФП на сучасному етапі розвитку системи фізичного виховання у ВНЗ вирішується неефективно. Адже й сама система фізичного виховання студентів в Україні є недостатньо ефективною [5; 6], тому що не забезпечує повноцінної психофізичної і професійно орієнтованої готовності випускників до виробничої діяльності та подальшого життя.

Окрім того, науково-технічний прогрес та широке впровадження комп'ютерних інформаційних технологій призводить до подальшої інтенсифікації й ускладнення процесу навчання в ВНЗ. Обсяг засвоєння інформації, який щорічно збільшується, потребує від студентів великої психічної напруги й фізичних зусиль. Така трансформація характеру діяльності не може не відобразитися на особливостях адаптаційних процесів і, відповідно, стані здоров'я людей, що займаються переважно розумовою працею й проводять багато часу за комп'ютером [10].

Іншою, не менш значною проблемою професійно орієнтованої підготовки у ВНЗ є те, що переважна більшість студентів не має позитивної мотивації та інтересу до занять фізичним вихованням [8]. Одна з причин цього – це відсутність диференційованого підходу до засобів і компонентів навантажень, які пропонуються студентам [8, 12]. Спонукання до занять фізичною культурою і ППФП завершується, переважно, етапом на рівні розмов про те, що такі заняття корисні для здоров'я й підготовки до майбутньої професії. Такі заходи мають абстрактний характер через необізнаність і теоретичну невідповідність студентів [6, 11].

Розвиток професійних здібностей базується на загальних здібностях, під якими слід розуміти сукупність більш інтегральних психофізіологічних якостей чи властивостей людини, а саме: гостроту сприйняття органів відчуття, рухливість нервових процесів, відлагодженість механізмів сенсорних корекцій, наявність достатньої кількості різноманітних рухових автоматизмів, записаних на різних рівнях центральної нервової системи, натренованість верховних рівнів побудови рухів стосовно організації рухового поведіння та ін. А все це, в свою чергу, зумовлене такими чинниками, як умови життя, виховання, навчання і застосування фізичних вправ [4, с. 197].

Говорячи про використання фізичних вправ слід відзначити, що на сьогодні і теоретики, і практики ППФП одноставні в думці про те, що засобами фізичного виховання, і особливо застосуванням фізичних вправ, можна позитивно впливати на розвиток як загальних, так і професійних здібностей. Але однозначної відповіді тут немає, тобто не можна стверджувати, що застосування будь-яких фізичних вправ автоматично сприятиме розвитку професійних здібностей. Для вирішення завдань ППФП підходять не всі фізичні вправи, а саме ті, які сприяють розвитку певних важливих якостей, умінь та навичок. Таким чином, щоб різні вправи без предметів, з предметами, фізичні дії, що виконуються на різних тренажерних пристроях, апаратах, навчаючих машинах, увійшли до арсеналу засобів ППФП, треба, щоб вони сприяли розвитку професійних здібностей, або іншими словами, – щоб формули побудови і реалізації цих засобів були ідентичними з формулами побудови і реалізації трудових операцій, щоб потрібні рухи-ланки для ланцюгів-дій вироблялися переважно одними й тими ж низовими рівнями побудови рухів людини [4, с. 206].

Як основні засоби ППФП використовують досить різноманітні форми фізичних вправ з числа тих, котрі склалися в базовій фізичній культурі та спорті, а також вправи перетворені в спеціально конструйовані відповідно до особливостей конкретної професійної діяльності (як спеціально-підготовчі).

На сьогодні важливим є створення науково обґрунтованих типових програм ППФП для різних груп професій. Необхідно зазначити, що науковці [13; 14; 15] наголошують на

доцільності створення експериментальних програм ППФП студентів ВНЗ на основі окремих спортивних спеціалізацій і нових технологій.

Висновки. Погоджуємось з фахівцями, що діюча система фізичного виховання в вищих навчальних закладах України не здатна ефективно забезпечувати зміцнення здоров'я, підвищувати рівень фізичної підготовленості, формувати професійно важливі психічні і психофізичні якості, мотивацію в студентів до занять фізичною культурою та спортом. У цих умовах необхідно шукати нові можливості та підходи для формування мотивації в студентів займатися фізичною культурою та спортом. Слід впроваджувати нові технології із використанням популярних серед студентства сучасних різновидів рухової активності та спорту з метою формування інтересу до занять. Таким чином можна сприяти удосконаленню професійно орієнтованої підготовки студентів [5, с. 185].

Виконуючи певні завдання з фізичної підготовки, перевагу необхідно надавати тим засобам, які формують життєво необхідні рухові вміння і навички прикладного та професійного характеру. Окрім того, слід добиватись якомога більш різностороннього розвитку фізичних здібностей, пов'язуючи їх з формуванням активної життєвої позиції, свідомого і відповідального ставлення до праці та зміцнення здоров'я молодого покоління.

Перспективи подальших досліджень. Цікавими і корисними в практиці фізичного виховання будуть створення конкретних програм ППФП з певних спеціальностей різними засобами фізичної культури та видами спорту, широке їх використання в навчально-виховному процесі з фізичного виховання.

Список літературних джерел:

1. Бондаренко І. Г. Засоби професійно-прикладної фізичної підготовки у фізичному вихованні студентів-екологів : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Д., 2009. 20 с.
2. Галімска І. І. Формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки у льотному вищому навчальному закладі: Дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Кропивницький, 2017. 353 с.
3. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Луцьк, 2000. С. 1–3.
4. Іващенко В. П., Безкопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання: Підручник. Ч. 2. Черкаси: Видавництво ЦНТЕІ, 2006. 467 с.
5. Нікітенко С., Козак І., Кичма Р., Тимкович І. Актуальні проблеми вдосконалення професійно орієнтованої підготовки студентів засобами фізичної культури та спорту. Молода спортивна наука України. Т. 2. 2015. С. 181–187.
6. Пилипей Л. П. Гуманізація системи ППФП студентів УАБС НБУ. Спортивний вісник Придніпров'я. 2012. № 1. С. 55–58.
7. Раєвський Р. Т., Канішевський С. М. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів вищих навчальних закладів : [навч.-метод. посіб.]. За заг. ред. проф. Г. Т. Раєвського. О. : Наука і техніка, 2010. 380 с.
8. Турчина Н. І. Педагогічні особливості моделей фізичного виховання студентів вузів на різних курсах навчання: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 «Фізична

References:

1. Bondarenko I. H. Means of professional-applied physical training in the physical education of environmental students: author's abstract. dis ... Candidate Sciences of Phys. education and sports: specials. 24.00.02 "Physical Culture, Physical Education of Different Groups of the Population". D., 2009. 20 p.
2. Halimska I. I. Formation of professionally significant qualities of the personality of the future aviation specialist by means of physical training in an airplane higher educational institution: Dis. for obtaining sciences. Degree Candidate ped Sciences: 13.00.04 "Theory and Methods of Professional Education". Kropivnitsky, 2017. 353 p.
3. Danylko M. T. Formation of readiness for the professional future teachers of physical culture: author's abstract. dis ... Candidate Sciences of Phys. education and sports: specials. 24.00.02 "Physical Culture, Physical Education of Different Groups of the Population". Lutsk, 2000. pp. 1-3.
4. Ivashchenko V. P., Bezopomylny O. P. Theory and Methods of Physical Education: Textbook. Ch. 2. Cherkasy: TNTEI publishing house, 2006. 467 p.
5. Nikitenko S., Kozak I., Kychma R., Tymkovych I. The urgent problems of perfection of professionally oriented preparation of students by means of physical culture and sports. Young sports science of Ukraine. Vol. 2. 2015. pp. 181-187.
6. Pylypei L. P. Humanization of the PFPP system of students of the UBS NBU. Sport Newspaper Prydniprov'ia. 2012. No. 1. Pp. 55-58.
7. Raievskiy R. T., Kanishevskiy S.M. Professional-Applied Physical Training of Students of Higher Educational Institutions: [teaching method. manual.] Ed. by prof. H.T. Raievskiy. O.: Science and Technology, 2010. 380 p.
8. Turchyna N. I. Pedagogical peculiarities of models of physical education of students of higher educational institutions at different courses of study:

культура, фізичне виховання різних груп населення». К., 2009. 23 с.

9. Цар І. О. Сучасний стан професійної підготовки фахівців гуманітарного профілю. Вісник Черкаського університету. Випуск 136. Серія: Педагогічні науки. Черкаси, 2008. С. 169–173.

10. Церковна О. В. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів технічних вищих навчальних закладів на основі факторної структури їх рухової та психофізіологічної підготовленості : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Х., 2007. 20 с.

11. Яцюк С. М. Підвищення ефективності професійної підготовки студентів інженерних спеціальностей. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту наук. моногр. за ред. С. С. Єрмакова. Х. : ХДАДМ (XXIII), 2007. № 4. С. 147–151.

12. Dubinskaya O. Y., Salatenko I. A. Applied problems of physical education students of economic specialties. Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2014. Vol. 5. P. 19–23.

13. Iermakov S. S., Ivashchenko P. I. Guzov V. V. Features of motivation of students to application of individual programs of physical selfpreparation. Physical Education of Students. 2012. Vol. 4. P. 59–61.

14. Ostapenko Y. O. Professionally significant psychophysiological qualities of information logical group of specialties at implementation of the experimental program of professionally applied physical training of students. Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2014. Vol. 4. P. 34–39.

15. Petrenko N. V., Loza T. A. Model of recreational and training sessions based on the use of funds aqua professionally applied in the preparation of students of economics. Physical Education of Students. 2014. Vol. 4. P. 32–36.

author's abstract. Dis ... Cand. Sciences of Phys. education and sports: 24.00.02 "Physical culture, physical education of different groups of the population". K., 2009. 23 p.

9. Tsar I. O. The current state of professional training of specialists in the humanitarian field. Bulletin of Cherkasy University. Ed. 136. Series: Pedagogical sciences. Cherkasy, 2008. pp. 169-173.

10. Tserkovna O. V. Professional-Applied Physical Training of Students of Technical Higher Educational Institutions Based on the Factor Structure of their Motor and Psychophysiological Preparedness: Author's abstract. dis ... Candidate Sciences of Phys. education and sports: 24.00.02 "Physical culture, physical education of different groups of the population". X., 2007. 20 p.

11. Yatsiuk S. M. Improving the efficiency of professional training of students in engineering specialties. Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports science. monogr., ed. by S. S. Yermakova. X.: ХДАДМ (XXIII), 2007. No. 4. Pp. 147-151.

12. Dubinskaya O. Y., Salatenko I. A. Applied problems of physical education students of economic specialties. Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2014. Vol. 5. P. 19–23.

13. Iermakov S. S., Ivashchenko P. I. Guzov V. V. Features of motivation of students to application of individual programs of physical selfpreparation. Physical Education of Students. 2012. Vol. 4. P. 59–61.

14. Ostapenko Y. O. Professionally significant psychophysiological qualities of information logical group of specialties at implementation of the experimental program of professionally applied physical training of students. Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2014. Vol. 4. P. 34–39.

15. Petrenko N. V., Loza T. A. Model of recreational and training sessions based on the use of funds aqua professionally applied in the preparation of students of economics. Physical Education of Students. 2014. Vol. 4. P. 32–36.

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1293537>

Відомості про авторів:

Данилюк В. М.; orcid.org/0000-0002-8997-4631; valera-inna@ukr.net; Національний університет харчових технологій, вул. Володимирська, 68, Київ, 01033, Україна.

Назарова І. І.; orcid.org/0000-0002-4380-7491; valera-inna@ukr.net; Національний університет харчових технологій, вул. Володимирська, 68, Київ, 01033, Україна.